

पतिष्ठते । आदित्याज्जायते वृष्टिरिति । दातारो ये सन्ति
ते 'माम्' 'अदन्ति', सुखेन भक्षयन्ति, 'अन्यांस्तु' दानरहि-
तान्, 'अहम्', एव 'अद्भि' विनाशयामि । 'अहं', एव दातृणां
पथं सन् 'अमृतो भवामि' अमरणहेतुर्भवामि, देवत्वं प्राप-
यामीत्यर्थः । 'सर्वेऽप्यादित्याः', अन्ननिमित्तत्वादधिकत्वेन
'तपन्ति' अन्नाभावे ते स्वयमेव न जीवेयुः, कुत स्तपेयुरित्यर्थः ॥

यदुक्तं सूत्रकारेण, वायवे वेहतमिति, (गर्भघातिनी गौः
वेहतमित्युच्यते), तस्य पशोः सूक्ते प्रतीकद्वयं दर्शयति । "देवीं
वाचमजनयन्त यदाग्वदन्ति" इति । 'देवीं वाचमजनयन्त देवा'
इति वपायाः पुरोऽनुवाक्या । 'यदाग्वदन्तीति' याज्या । तदु-
भयमुत नः प्रियेत्यत्र व्याख्यातम् ॥

अथ पुरोडाशस्य पुरोऽनुवाक्यामाह । "अनन्तामन्ताद-
धिनिर्मितां महीं । यस्यां देवा अदधुर्भोजनानि । एका-
चरां द्विपदाः षट्पदाश्च । वाचं देवा उपजीवन्ति विश्वे"
इति । 'देवाः' इन्द्रादयः, 'यस्यां' वाचि, 'भोजनानि',
'अदधुः' सम्पादितवन्तः । इन्द्राय स्वाहेति मन्त्रेण ऊतं भुङ्क्ते,
अतो वाङ्निमित्तं तद्भोजनम् । तां 'वाचं', भोजनहेतुं, 'विश्वे'
सर्वे देवाः, 'उपजीवन्ति', सर्वेषामपि देवानां मन्त्रपुरःसरं
दत्तमेवान्नं जीवनहेतुः । कीदृशीं वाचं, 'अनन्तां', न हि
लौकिकवैदिकशब्दानामन्तःपारोऽस्ति । अतएव महाभाष्य-
कार उदाजहार, वृहस्पतिश्च वक्ता इन्द्रस्याध्येता । दिव्यञ्च
वर्षसहस्रमध्ययनकालः शब्दपारायणस्य, अन्तश्च न जगामेति ।